

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. . . . . I kor. Egy hóra. . . . . I kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECEN,
Piac-utca 47. és 49. szám.

Láng Lajos érkezése.

(Sz.) Magyarország egyik legkiválóbb államférfia, *Láng Lajos* érkezik ma Debreczenbe!

A polgárság hívó szavának engedelmeskedve jön, hogy a neki nyújtott zászlót kezébe vegye és diadalra emelje.

E naptól kezdve *Láng Lajos* neve a közjogi tűz érzéseinek melegében összeforrad Debreczenével s a város történetkönyvébe beíródik.

Egymáshoz méltó a két frigykötő: az országnak nem sok olyan városa van, mint Debreczen és nem sok olyan fia, mint *Láng Lajos*.

Egy végtelen szomorú politikai korszaknak, a végzetes csatódások politikai korszakának kellett összeesni, illuziókat, reményeket és bölcs kötéseket összetépő, a nemzetet milliárdokkal megkárosító, visszavetítő korszakának, hogy olyan két érdemes frigykötő, mint Debreczen és érkező jelöltje, találkozassanak.

Le kellett jártni egy szerencsevadász korszakot, mely a lelkiismeretlen kapaszkodások, szájaskodások, tudatlanságok felszínre vetődő embereivel elborította a közéletet, mint a könnyű, semmis tiszavirág s mely szerencsétlen kontárkodásával összevissza metélte a nemzeti organizmus elevenét, miglen csödbe jutott s operáló késével ált tehetetlenül a megkínzott beteg, a nemzet betegszobája előtt.

Liliputi fiskálisok, félvégzettségű iskolások, másutt boldogulni nem tudó dologkerülők s a politikai életnek félig-meddig már divatból is ki nent, rikító nemzeti színekbe burkolózó kengyelfutói jelentek meg a köztéren oly számban, hogy nyüzsgő tolokodásaik köréből sietve húzódtott vissza a tartalmasság és szerénység és politikai tisztesség, átengedve a közprédára jutott politikai versenyerületet egészen a jövővényeknek. Aki értékesebb volt is táborukban a régiek közül, elfuladt a nemzeti szín polyvában. Az ország egy nagy csödvagyon lett, melyet szanaszét huznak a tömeggondnokok.

Ezek a politikai kis-színészek egy darabig játszottak a karzatnak, míg végre az is kifütyölte őket.

Bűnhődésük ott következett, ahol bűneiket elkövették, — a népnél.

A nép maga vette észre, hogy őt bárgyu tömegnek nézik a bőrén boldogulni kívánó honmentők. Mondanak neki kéket zöldet, játszanak előtte komédiás módra, műkönyveiket letörlik nezeti színű zsekkendővel, mikor választás van, akkor szónoklatos bukfeneket vág-nak előtte, agyontömik őket a tolokodó szőzaporítás kenetes hazugságaival, befojgják a gebetlen kortesszekerükbe magát a jó Istent is, még annak is ígérnek templomot és vezetnek érte képmutató deputációt ide oda, — követelik az önálló vámot, külön bankot, kvóta leszállítást, magyar hadsereget azok, akik amíg övék volt a politikai hatalom, mindannak ellenkezőjét tették (a hizlaló hatalomért), mint amit követelnek.

A nép látta a komédiát és elfordult a komédiásoktól, a nép maga józanodott ki mámorából, melyet politikai bolonddátévdőinek műbora okozott neki s fájó fejjel és keserű tapasztalatokkal ott hagyta őket, azt mondván: engem bolondnak ne nézzetek tovább, kijózanodtam, dolgozni akarok.

S a politikai stréberek rikácsolásaira többé nem hederítve, kezdte visszaahítani a régi nagyokat, a tartalmasokat, a becsületeseket, a Tiszákat, Lángokat és társaikat, szóval a mestereket a kontárok helyett.

És egymással karöltve díszes táborban jön vissza a régi érdemesek, a tiszta és magas homlokuak légiója.

Ma *Láng* érkezik közülök ez ő város falai közé, hogy a nevével ékes lobogók alatt bevonuljon s hallassa szavát azok előtt, kik hogy hallhassák, hívták a mestert.

A hazafiúi elérzékenyülés mély gondolatai járják át bizonyára lelkét, miközben bevonul. De ugyanazok az érzések járják át azok lelkét is, kik komoly és tiszteletreméltó eleven sorfalul keretezik bevonulása útját.

Az egykori pesti porcellánkereskedő fia íme, az igazi demokrácia fenkölt, nemes képviselője, aki nagygyá lett a maga erejéből, a tudomány és mindig magas színvonalu tevékenység hatalmából, — a nemzet tanítója, aki nemzedékeket nevelt nagygyá előadásával, könyveivel — aki pénzügyi és közgaz-

dasági téren az elismert európai tudósok első sorában áll, aki a Muzsák édes társaságában kezdte közéleti útját s kijutott vele a nemzet gazdálkodási munkáját vezető legmagasabb polcig, — *Láng Lajos* dr, az egykori pénzügyi, majd kereskedelmi államtitkár, az egykori kereskedelmi miniszter érkezik Debreczenbe, hogy visszafoglalja annak azt a kerületét, mely annakelőtte is mindig a szabadelvűség és intelligencia kerülete volt.

Az a férfiú érkezik körünkbe, aki az élet értékes tapasztalásait nagy lelkeben leszűrve, könnyedén tud bölcs magyarázatot mult, jelen és jövő összhangjáró, nagy feladatokról, csüggedést nem ismerő erényekről.

Az az ideális férfi, aki mikor lelépett hatalmas kormányzó állásairól, az élet praktikumaival összekötött pénzügyi vagy kereskedelmi kormányférfiúi polcra, nem a vagyonharácsolás és befolyásértékesítés bankjaihoz menekült, hanem ment emelt fővel, egyenesen és gyalog az egyetlen tisztetreméltó katedrájához, ahol éljenezve fogadták tanítványai. És tanított tovább.

Isten hozta őt Debreczenbe, a magyarság fővárosába, melynek ébredő polgársága becsületes szerepet álmodott magának a nemzeti újraéledés most kezdődő korszakában.

Láng Lajos szepőlötelen, nemes nagy nevével büszkén lobog ennek a városnak kibontott lobogója s tapasztalni fogja *Láng Lajos*, hogy e lobogó alatt tulszárnyaló óriás tömegben ott állnak e város polgárságának komoly, munkás legjobbjai. Isten hozta *Láng Lajost*!

*
Láng Lajos érkezése.

Láng Lajos, a III. ker. nagynövű képviselőjelöltje ma, szombaton a déli gyorsvonattal érkezik városunkba. Budapestől *Uhlarik Béla* üzletvezető kíséri körünkbe s vele jön fia, *Láng Mihály* dr.

A kerület küldöttsége.

A III. kerület válaszópolgárainak egy üdvözlő küldöttsége a reggel 9 órai gyorsvonattal eléje utazik a jelöltnek Püspökkladányig s ott adja át *Láng Lajos*nak Debreczen első üdvözlését.

Weisz Adolf posztó kereskedése ideiglenesen a főtőzsdével szemben levő bódében. —

A küldöttségben résztvesznek: *Debreczeny Lajos* és *Kovács József* dr. utca-elnökök, *Szent-Királyi Tivadar*, *Ráczó Gyula*, *Gál Ferenc*, *Józsa Vince*, *Popper Mór* dr., *Geréby Pál*, *Lőkóvics Arthur*, *Nagy József*, *Nyiry Ernő* dr., *Horogh Pál* dr. és *Ujlaky Hugó* dr.

Lobogódiszben a kerület.

Mire a jelölttel megérkezik a vonat, lobogódiszt ölt itthon kerülete. És pedig nemcsak a belső utcákon, hanem a külsőség is. Amire a város határában eljön a vonat, virágdiszes, zászlós, tömeges kíséret fogadják a köszöntik üdvözléssel. A kerület belső részei már ma lobogódiszben álltak.

A fogadtatás.

A debreczeni állomáson a választókerület polgárai fogadják az érkezőt.

E célra a vasút II. osztályú váróterme lesz szokásosan berendezve.

Itt a választópolgárok élén *Zádor Lajos* kir. tanácsos, a Kossuth-utcai kerületrészt elnöke fogadja üdvözől beszéddel.

Beérkezés, ebéd.

A zászlódiszes menet hosszú kísérettel fog végigvonulni a Piac-utcán be a Bikáig ahol *Láng Lajos* szállása lesz s ahol programbeszédét is megtartja vasárnap.

Itt *Szavay Gyula* pártelnök fogadja rövid üdvözléssel. Ugyanitt délután 1 órakor bizalmas körű ebéd lesz, melyen 60-70-en vesznek részt. A *diszbed* vasárnap lesz a Royalban.

Debreczen a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

Debreczen város közigazgatási bizottsága ma délután tartotta meg *Kovács József* polgármester elnöke alatt májusi ülését, amelyen a város múlt havi közigazgatási állapotáról adtak számot az előadók.

(A tanúgy.)

Csánky Viktor a város múlt havi tanúgyi állapotáról jelentette, hogy a kultusz-miniszter az iparostanoniskolának 4000 korona, a vendéglős tanoniskolának pedig 700 korona állami segélyt utalt ki. Az országos tanítói árvaháznak egy pavillon építésére 218 ezer koronát engedélyezett, az árvaház szükségleteire pedig 10 ezer korona előleget utalt ki. A debreceni honvéd analfabéta tanfolyam befejezést nyert s annak vizsgáján a tanfelügyelő jelen is volt.

A tanyai iskolákban a múlt hóban a tanítás zavartalanul folyt. A tanfelügyelő látogatást tett még a r. kath., a ref., a g. kath., az izr., az ág. ev. elemi iskolákban is.

(Az adózás.)

Fauszt Elek pénzügyigazgató az áprilisi havi pénzügyi közigazgatásról a következőket jelentette: Egyenes adóban befolyt 54484 korona, hadmentességi díjban 209 korona, bélyegjövődékben 44176 korona, jogilletékben 37801 korona, díjjövődékben 1694 korona, dohányjövődékben (a vármegye területére) 145,300 korona, határvámjövődékben az egész körzet területén 106,676 korona, fogyasztási és italadóban 25,888 korona. Fizetési halasztást adott a pénzügyigazgató 8 esetben a miniszter engedélye folytán. A befizetett adók a múlt évi áprilisi havi befizetett adóknál kisebb összegűek.

(A közegészségügy.)

A tiszti főorvos jelentése szerint az áprilisi havi egészségügyi viszonyok javulást mutattak. Halálozás 211 volt. Ragályos betegségek közül kenyerő 45, vörheny 8, ronszó toroklob 6, hasi hagymáz 2, fültömi-

rigylob 8, bárányhimlő 2, számrhuzus 7, gyermekágyi láz 1, trachoma 1 esetben fordult elő. — Halálos kimenetelű összesen 4 megbetegedés volt.

A köztisztaság türelő. A vízvezeték eredménye kielégítő. Az eladásra kerülő sertéshus minősége drágasága mellett feltűnően rosszabbodott.

Születési és halálozási szám a következő volt: Született 149 fiu, 115 nő, — elhalt 97 fiu, 92 nő. A szaporodás száma: 58. Törvénytelen 2, halva született 22 gyermek.

A halálokok között nagyobb szerepet játszottak a gümőkór és a göcsök (cs-csemőkés).

Házasságra lépett 38 pár. A közkórházba felvételt 418 beteg.

Kernhoffer József királyi tanácsos.

A debreczeni bankelnök kitüntetése.

Minden kitüntetés értékének az a legbiztosabb megállapítója, hogy abban a társadalomban, melyben a kitüntetett egyén él és működik, milyen érzelmet kapcsolódik a királyi kegy megnyilvánulásához. Kétségtelen ugyanis, hogy nem minden kitüntetés jutalmaz igaz érdemet, mert az érdemtelen is feltölakdik néha a kitüntetettek közé.

Kernhoffer Józsefet, az Osztrák-Magyar Bank főfelügyelőjét s debreczeni fiókjának főnökét királyi tanácsosi címmel tüntette a király. Nos, az az osztatlan öröm, páratlan meleg fogadtatás, am lyben Debreczen város társadalmá ez értékes kitüntetést részesítette, kétségbevonhatatlan tanútanúság amellet, hogy a királyi kegy sugara méltó emberre esett. A szó nemes és komoly értelmében méltó ember *Kernhoffer József* a becses kitüntetésre, mert annak az értékes munkás életnek sikereiben gazdag utját, mely az ő háta mögött áll, semmi egyébbel, mint kiváló képességeivel, nagy szaktudásával vágta ki maga előtt.

Kiemelkedő pénzügyi tudása nemcsak az Osztrák-Magyar Bank óriási szervezetében keltett föltűnést és nagy elismerést, hanem tiszteletet szerzett számára az egész ország pénzügyi köreiban is. Szinte azt lehet mondani, hogy az ő kitüntetése se nem váratlan, se nem meglepetést keltő. Mindezek természetesen találja, hogy az ilyen értékes munkálkodást előbb-utóbb megkoronázza a legfelsőbb királyi kegy és most, m.kor a kitüntetés megtörtént, mint valami előre várt kedves esemény bekövetkezését üdvözölte mindenki.

Kernhoffer József kitüntetése a hivatalos lap csütörtöki számában jelent meg. A kitüntetésről szóló királyi kézirat így hangzik:

A személyem körüli magyar minisztérium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnököm előterjesztésére pénzügyi téren szerzett érdemei elismerésül *Kernhoffer József* az Osztrák-Magyar-Bank főfelügyelőjének s debreczeni fiókjának főnökének a királyi tanácsosi címet díjmentesen adományozom.

Kelt Bécsben, 1910. évi április hó 15-en.

FERENCZ JÓZSEF s. k.,

Gróf *Khuen-Héderváry* Károly s. k.

A kitüntetés híre városszerre beszinte örömet keltett. *Kernhoffer József* szeretetreméltó egyénisége egymagában is érthetővé tenné a kitüntetéséhez kapcsolódott ovációt, de egyenesen indokolja az a föltötte értékes

munkálkodás, melyet *Kernhoffer József* Debreczen város közéletének terén kifejtett.

Kernhoffer József 1857-ben született Budapesten. Iskoláit a fővárosban végezte s önkéntesi évtelnek leteltével egyenesen az Osztrák-Magyar Bank tisztviselői sorába lépett. Mint 22 éves fiatal ember Bécsbe került a központba, ahonnan a nagykanizsai fiókjába helyezték át. Négy évig működött Nagykanizsán, ahonnan Szegedre került. Szegeden, mint egész fiatal embert érte az a kitüntetés, hogy főnökhelyettes lett az ottani fióknál. Innen helyezték át Debreczenbe, mint a bank debreczeni fiókjának főnökét. Debreczenben érte a kitüntetés, hogy felügyelőnek nevezték ki.

Kernhoffer József husz év óta él Debreczenben, mint a debreczeni fiók főnöke s az idő alatt a város minden körének szeretetét és becsülését kivívta.

Domahidy Viktor Nádudvaron.

A csütörtöki programbeszéd.

Domahidy Viktor, a nádudvari kerület képviselőjelöltje tegnap tartotta programbeszédét *Nádudvaron*, a kerület székhelyén. A népszerű képviselőjelölt programjának meghallgatása végett tegnap még sokkal nagyobb számú választópolgárság gyűlt egybe, mint a szerdai, *Kabán* lezajlott jelölő gyűlés alkalmával lelkesedéssel tette magáévá azokat az elveket, amelyek mellett *Domahidy Viktor* fogadalmat tett.

Hatalmas küldöttség várakozott a nádudvari állomáson *Domahidy Viktorra*, aki délelőtt tíz órakor érkezett meg. A küldöttség nevében *Nagy Albert* földbirtokos üdvözölte a képviselőjelöltet és jelezte beszédében, hogy a nádudvari kerület polgársága a diadal biztos reményében bontotta ki *Domahidy Zászlóját*, mert tudja, hogy ő benne olyan férfit tisztelnek, aki a hazának és kerületének javára fordítja minden tudását s az ilyen képviselőjelölt mellé tömörül kötelességüknek tartják. *Domahidy Viktor* rövid beszédében köszöntötte meg az üdvözlést és a díszes fogadtatást, majd örömeinek adott kifejezést a föltötte, hogy ebbe a községbe nem mint idegen jött, hanem mint olyan ember, akit *Nádudvar* polgárságához elvi kötelek s az érzelmei közössége fűzik.

Az eljenzéssel fogadott beszéd után megtörtént a bevonulás, mely diadalmenethez volt hasonló. Zászlók alatt, hosszú kocsisorban és szüntelen éljenzések közepette kísérték be *Domahidy Viktor* a község háza udvarára, ahol a szabad ég alatt óriási közönség részvételével kezdetét vette a nagygyűlés. *Dus Dezső* református segédlelkész lelkes szavakkal üdvözölte a polgárságot. Röviden vázolta a politikai helyzetet, kitért a Justh-pártnak a szerb radikálisokkal kötött paktumára, majd felhívta a választókat, hogy ne üljenek föl hangzatos je szavaknak, hanem támogassák a reális politika harcának, *Domahidy Viktor*nak jelöltségét.

Hosszantartó éljenzés közben emelkedett ezután szóásra *Domahidy Viktor*, hogy megtartsa programbeszédét. Visszapillantást vetett arra a rombolásra, melyet a koalíció négy éves uralma okozott. Kimutatta, hogy a függetlenségi párt a maga programjából egyedül az önálló bank követelését tudta megtartani s ebbe is mint utolsó szalmaszála csupán azért kapaszkodott, hogy el ne süllyedjen az elvtelenség posványában. Kijelenti, hogy egyáltalában nem ellensége a bank önállósításának, sőt amennyiben ennek az alapfeltételei megadva lesznek, a melyeket a közgazdasági fejlődés által tart elérhetőnek, az önálló bank híve és követője lesz. Ma azonban még az államhitelünk csökkenése, a kellő aranykészletünk hiánya folytán okvetlenül előálló díszasztó olyan nagy kamatlábemelés vonna maga után, hogy annak hatása alatt egész a apjában

megrejlne az ország anyagi léte. — Tüzetesen foglalkozott a földmivelésügyi politikával. Öszhangot kell létrehozni legsősorban a kis-, közép- és nagybirtok között, hogy ezek ne álljanak ellentétben egymással, hanem homogén tényezőket alkotva, az iparral és kereskedelemmel harmóniában, hathatós előmozdítóivá váljanak közgazdasági viszonyaink fejlődésének. Végül részletesen megemlékezett a kerület helyi érdekeiről és megígérte, hogy azoknak mindenkor készséges szószólója lesz.

A választók sűrűn szakították félbe tetszésük nyilvánításával a beszédet, amelynek végeztével elemi erővel tört ki az éljenzés. Dus László köszönetet mondott a képviselőjelöltnek nagyszabású programbeszédéért, is látható — mint a polgárság hangulatából is látható — minden tekintetben öszhangzó a választóközönség felfogásával és elveivel, — majd berekesztette a gyűlést.

Délben Kun Ferenc tekintélyes földbirtokos házában udvarán felállított díszes sátorban társasbéd volt, melyen 300-an vettek részt. Az első felkőszöntőt Tar Béla dr. kabai ügyvéd mondta, Domahidy Viktort elítelve és lelkesítette a választókat, hogy juttassák diadalra jelöltjük zászlaját. Domahidy Viktor a választó közönségért üritette poharát. Az országgyűlés szünetelése alatt — uymond — az országgyűlés által gyakorolt népfelségjog visszaállott a választóközönségre, gyakorolják a választók ezt a jogot higgadtan és megfontolva, hogy bármi lesz is a küzdelem eredménye, abból a hazátudve fakadjon. Bán István református tanító mondott ezután tősztot a képviselőjelöltre.

Eközben érkezett meg az izraelita választók küldöttsége, melyet Szilvási Ámin tanító vezetett, Szilvási üdvözlő beszédére válaszolva Domahidy Viktor, köszönetet mondott megjelenésükért és azért az impozáns tömörülésért, amelylyel zászlaját körülvették. A társaság délután hat óráig, lelkes hangulatban maradt együtt.

Domahidy Viktor vasárnap Földes és Tetétlen községben fejt ki programját; mindkét helyen nagy elökészületet tesznek a fogadtatására.

Egy anya rémtette.

Tűzhalál egy korona miatt.

Borzalmas büntényt követett ma el egy vámospécsi asszony, aki azon való dühében, hogy 9 éves kis leánya a játszópajtásai unszolására cukorra költötte el a kezébe adott koronás pénzdarabot, büntetésből a tűzhalál rémségeit szenvedtette el a kisgyermekkel.

Imre Mihályné 32 éves vámospécsi asszony 9 éves kis leánya, Eszti, ma délelőtt is, mint rendszeren, kinn játszogott a többi falubeli gyermekekkel az utcán. Egyszerre csak megszólította a kis leányt Schwarz Emil miképécsi lakos. Elmondta a kis Esztinek, hogy neki most sietős utja van, nem mehet be a kisleány édesanyjához, akinek pedig szeretné megadni azt a koronát, amelylyel régebbről tartozik neki.

— De hiszen te is haza tudnád vinni anyádnak azt a pénzt, ugy-e? — kérdezte Schwarz a kisleánytól.

— Hogyne, bácsi — felelte az élénk apróság — nem vesztetem én el, hiszen mindig engem szokott pénzzel a boltba küldeni édesanyám.

Schwarz odaadta a koronát a kis Esztinek, aki büszkén mutogatta a Schwarz távozása után a fényes pénzdarabot játszópajtásainak s nyomban hazaindult, hogy a kincset átszolgáltassa anyjának.

Utközben a gyerekek nagy számításokba kezdtek, hogy mi mindent lehetne vásárolni a nagy összegben. Közben megnézték a falubeli bolt kirakatát s a sok enni-

való annyira csábította a kisleányt, hogy társai unszolására bevonult az üzletbe s rövidesen elköltötte, főképen cukorfélékre a rábizott pénzt.

Mikor a kisleány hazakerült, nagy szepégések közt bevallotta az anyjának a bűnét. Imre Mihályné a kisleány vallomása felbőszítette s dühében rettenetes büntetést eszelt ki a kis Eszti megfenyítésére. A kisleány ujjai közé csepűt kötözött, leöntötte petróleummal s meggyújtotta a csepűt.

A fele apó láng belekapott a kisleány ruháiba is s a kis Eszti néhány pillanat alatt égő fáklyává változott. A bestiális anya most már hasztalan iparkodott a lángokat elfojtani, mert mire sikerült a tüzet eloltania, a kisleány oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy most a halállal vívódik.

A borzalmas sérüléseket szenvedett kisleány anyja ellen megindították a bűnügyi vizsgálatot.

Szávay Gyula székfoglalója.

*

A Kisfaludy-Társaság május 4-én nyilvános felolvasó ülés keretében iktatta be tagjai sorába Szávay Gyulát, a Petőfi-Társaság népszerű jeles tagját, egyikét a legkiválóbb és legrokonszenvesebb lantosoknak.

A Társaság ülésén az Akadémia felolvasótermében Beöthy Zsolt és Berzeviczy Albert elnökölték, nagy számmal jelentek meg a Társaság tagjai, kik, valamint a választékos hallgató közönség élénk érdeklődéssel és kíváncsisággal várták az új tag székfoglaló darabjait.

Szávaynak, a rutinizott felolvasónak és mindig egészséges erejű alkotónak volt gondja rá, hogy az érdeklődés csalódással ne végződjék, gazdagon felkészülve foglalta el a társaság udvarias taps mellett helyét a felolvasó asztalnál.

A Társaság törvényei szerint az új tagnak az az első kötelessége, hogy emlékbeszédben méltassa azt az eltávozottat, akinek helyére beválasztották. Szávay tehát először is rövid, de gyönyörű poétikus beszédben tette az emlékezés virágcsokrát Szűry Dénes érdemeire. Beszéde bevezetése — mely elárulja az egésznek miliójét — ez volt:

„A férfiut, ki erről a helyről urias diszkrétséggel, csendesen, mondhatni nesztelenül távozott s kinek üresen maradt széket most elfoglalom, személyesen nem ismerem. — Ama kortársak közül való volt, akik ismerőseik körét nem törekedtek tágitani, nehogy arról kelljen újra meggyőződniek, mennyire inkább szükíteni kellene azt. Lelkének képnyásait önmaga rajzolta, kis letűkrözdéseit azonban ő a felolvasó is ismeri leírásából és e szétszórt tükördarabokból és töredékes rajzvonalakból összealkította azt a képet, amilyen Szűry Dénes lehetett. Elvégezve egyéniségén a lelki szobrászkodást, olyan formának alakul ki az, mint egy formás, érzékeny kis hegedű, a mely pihentében is fogékony minden hatás iránt, amelynek kifeszített hurja megrezdül a nesze s amely, ha közelében disszonanciát érez, egész testében láthatatlanul bár, de nyugtalanodik. Ilyen lehetett talán külsőleg is, érzékeny és előzékeny, igénytelen és mindent hálással méltányló, lélekre gyengéd, teste gyenge, olyan szerény és egyszerű, hogy lénye és magatartása eleven bocsánatkérés volt azért, hogy él és meghalni is talán azért nem óhajtott, nehogy azzal alkalmatlanságot vagy feltűnést okozzon. — Bizton érezte, hogy lelkének a kiválóságok

megtisztult légkörében van törvényes otthona, ott, ahol a szépnek rendeznek a nagyok istenitisztelést, ott volt a művészetek templomaiban, a paphoz közel álló tiszta szívű hívők sorában, ott volt a tudományok csarnokaiban s a tanító közvetlen oldalán a megértők között, ott volt az irodalmi élet szép nagy hangversenyein, a tiszta levegőjű, daltól csattogó erdőben; ő maga nem a csalogány, de az, aki legboldogabban tudta szeretni annak dalát. S amikor átélt idők magas, tiszta távlatából elnézett merangve a multakon, társtalan magánya lelki rezgéseiben utolsó barátokul szive gyönyörűségeitől végző kincsei voltak: a zene, a műtárgy és a könyv.”

Ezután művei alapján kibontotta Szávay Szűry Dénes egész széplelkű egyéniségét, a tagok és a közönség feszült figyelemmel hallgatta a bravuros mestermunkát, bevégeztével pedig zajos, most nem udvarias, hanem elismerő tapsokkal adózott Szávaynak. Ez volt első sikere a Kisfaludy-Társaságban.

*

Most székfoglaló költeményeit vette elő s mint akinek már nyert ügye van, azzal a biztonsággal helyezkedett bele a felolvasó szerepébe, amelyről épen Debreczen nagyon ismeri Szávayt.

Három részre oszlott felolvasási anyaga:

I. „Kis versekben, kis mesék”. E csoportban 5 verset mutatott be, címük: Rügyörizások, Napihir, A fülemüle, Az üzletfiu és a Népjogok. Az elmés kedves versek mindegyike után felhangzott a taps.

Csip csup sikereken fölbátorodva
Két proletár veréb nagyon merész lett:
Hípp hopp: elfoglala a fecskelészket.

„Jusson most már nekünk a tisztelet,
Melyet eddig e frakkos pártfogoltak
Előjogon maguknak bitoroltak”.

A gazda látta s elkergette őket.
S szolt párjának a veréb nagy szitokkal:
„Látod? Így bannak ők a népjogokkal.”

II. „Büntett a gyufagyárban” volt a második fogás a költemény-ciklusban, egy megható kis románca a gyufagyári lányokról, akiknek nem szabad dalolni s akik előtt bemeszelték a gyárablakokat.

III. „A májusfa vörös virága” egy érces szociális költemény a hajdani és mostani májusi ünnepekről. A hatásos nagy költemény zugó tapsvihart váltott ki a közönségből s ezzel végezte is felolvasását Szávay.

Most következett a felavatás ünnepi jelenete: Beöthy Zsolt meleg, gondolatelt beszéddel üdvözölte az új tagot, Szávay szerény tónusban, meghatottan válaszolt s étvette a felavatás díszes okmányát.

Este a Continental hivatalos termében lakoma volt.

A III. kerületi Nemzeti Munkapárt választási pártirodái

a következő helyeken állítottak fel:

1. A Kossuth-utcai választók részére:

Frohner-szálloda 25. sz. szoba

2. A Varga utcai választók részére a

Royal-szálloda cukrászterme

ahol felvilágosítással mindennap délután 5 órától 7 óráig készséggel szolgál a párt vezetősége.

Junius 1-től 10-ig lesznek a képviselőválasztások

A miniszterelnök a királynál.

Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma kihallgatáson jelent meg a felségnél s az egy óra hosszánál tovább tartó audiencián, melyen a király egyes kivánságára jelent meg, a képviselőválasztások előkészületeiről referált a királynak. Ezen a kihallgatáson a választások terminusának a kérdése is elődött. Most már bizonyos, hogy a választásokat junius elseje és tizedike között fogják megtartani.

A miniszterelnök Bécsben.

Bécs, május 6. Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma közölte a kabinettirodával, hogy Bécsbe érkezett és ő felsége rendelkezésére vár. Valószínű, hogy még a kora délutáni órákban a király kihallgatáson fogadja.

A miniszterelnök délelőtt tíz órakor meglátogatta Bienerth osztrák miniszterelnököt, aztán Hieronymi Károly kereskedelmiügyi miniszterrel, aki szintén Bécsbe érkezett, hosszabban tanácskozott.

Bécs, május 6. Délelőtt tíz órakor Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök meglátogatta Bienerth báró miniszterelnököt és fél óra hosszat maradt nála, majd visszatért a Magyar Házba. Ott fogadta a Budapesti Tudósító munkatársát, akinek ama kérdésére, hogy mikor lesz a kihallgatás, ezt felelte a miniszterelnök:

— Nem kértem audienciát, de rendelkezésére vagyok ő felségének. Még egyáltalán nem tudom, megyek-e kihallgatásra. Még látogatást teszek Burián báró közös pénzügyminiszternél és ha nem kapok meghívást audienciára, akkor délután visszautazom Budapestre.

Még megjegyezte a miniszterelnök, hogy a választások kiírásáról és az új országgyűlés egybehívásáról szóló királyi kéziratok hivatalos uton fognak leérkezni Budapestre és az erre vonatkozó közlemény a magyar hivatalos lap holnap számában fog megjelenni.

A hírlapíró megkérdezte, hogy mikor utazik a király Budapestre.

— Ő felsége nem 9-én, mint eredetileg tervezve volt, hanem 10-én érkezik Budapestre. A közös minisztertanács végleges megállapítás szerint e hó 17-én fog összeülni.

A király előtt.

Bécs, május 6. A király déli 12 órakor fogadta a magyar miniszterelnököt. Khuen-Héderváry gróf délután öt órakor visszautazik Budapestre.

Bécs, május 6. (A Magyar Tudósító jelentése.) Khuen-Héderváry miniszterelnök fél 12 órakor a Magyar Házból a Hofburgba ment, ahol először a kabinetirodában időzött. 12 órakor a király audiencián fogadta a miniszterelnököt, aki a választások kiírásáról tett jelentést.

A választások — a mint a miniszterelnök a M. T. tudósítója előtt kijelentette — junius 1—10. között lesznek.

A miniszterelnök az audienciáról.

Bécs, május 6. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök kihallgatása után a Magyar Házba visszatérve, fogadta az újságírókat, kiknek a következőket mondta:

— Audienciám egy óra hosszat tartott. Mint már említettem, kihallgatást nem kértem; mivel azonban őfelsége azt a kivánságát fejezte ki, hogy a helyzet legújabb alakulásai felől tájékoztassam, ennél fogva jelentést tettem a helyzet legújabb fázisairól. A választás junius 1-je és 10-ike közt fog végbemenni. Az erre vonatkozó belügyminiszteri körrendelet, minthogy sok aláírással van szórva, valószínűleg nem holnap, hanem vasárnap vagy hétfőn fog publikáltatni. Az országgyűlés junius 21-én, tehát törvényes időben ül össze.

Arra a kérdésre, hogy a délutánt mivel tölti, a miniszterelnök így felelt:

— Őfelsége Ferenc Ferdinánd királyi herceg azt a kivánságát fejezte ki, hogy kihallgatáson őhajt fogadni, ennél fogva délután 3 órakor kihallgatáson jelenek meg nála. Meglátogatom azonkívül Burián báró közös pénzügyminisztert is. Délután 5 órakor feltétlenül hazautazom.

Megkérdezték még a miniszterelnöktől, hogy mint a Belváros képviselőjelöltje, a jövő héten megtartja-e programbeszédét? A miniszterelnök kijelentette, hogy választói kivánságára nem a jövő héten, hanem a rákövetkező hét valamelyik napján tart programbeszédet.

Khuen-Héderváry gróf holnap beszédet mond a város hetedik kerületének Márkus-párti lakomáján. Az egyik újságírónak arra a megjegyzésére, hogy a miniszterelnöknek a holnap Márkus-lakomán való megjelenése a hetedik kerületben nagy izgalmat fog kelteni, a miniszterelnök ezt felelte:

— En sajnálatommal fejeztem ki Eötvös előtt is, de Márkust már aktor felhívtam a jelöltségre, mikor Eötvös jelöltségéről még szó sem volt.

Szatke mérnök repülőgépe.

Próbafelszállás Debreczenben.

A városháza közgyűlési termében vasárnapig lesz látható Szatke Ferenc mérnök önálló konstrukciója teljesen kész repülőgépe.

Bámuljuk a hatalmas alkotást, amint óriási szárnyait kiterjesztve graciózus testével a kivül gitott díszterembe belebámul, de meghajlunk a fiatal aviatikus mérnök előtt, hogy óriási akaraterővel a gépet pár hét alatt ugyszólván elénk varázsolta.

Már csak egyszerű megtekintésre is szinte magunkra oktrojáljuk s e hitetjük magunkkal, hogy ez a magyar gép sok dicsőségét fog még úgy a szerkesztőjének, mint a magyar névnek szerezni, mert mi eddig az aviatikáért semmit nem tettünk, s ha nincs az a 4-5 elszánt és ambiciózus magyar aviatikus, akik most a budapesti versenyeken porondra állanak a magyar elme és technikai fejlődés érdekében, úgy ismét csak a kerítés mellől lengethetnénk kalapunkat, mikor a győzelmet hirdető árcoora egy-egy id-gezen nemzet lobogója feljut, s törölhetnénk könnyeinket, látva, hogy az idegen versenyzők mint viszik el a százezreket, nem hagyva nekünk mást, mint üres pezsgős üvegeket, elszitt havanna szivarok gallérjait.

Am az a pár magyar versenyző kiáll a porondra, életét veszélyezteti csak hogy dicsőséget szerezzen a magyar névnek. És fognak és kivált ha mindegyiknek oly óriási akarata és bátorsága van, mint a még koránkben időző fiatal debreceni aviatikusnak Szatke Ferenc mérnöknek.

Gépet, mely mint említettük a városháza dísztermében vasárnapig kiállitva lesz, egy nyilvános felszállás keretében be is fogja mutatni a város és vidéke közönségének, azután pedig a magyar Aero-Club meghívására azonnal Budapestre utazik a géppel, hogy a versenyre előkészítse magát az ottani versenyterén, mely mint közudomásu, igen nehéz terep aviatikai célokra.

A gép megtekinthető felnőtteknek 80 fillér, tanulók és gyári munkásoknak 30 fillérért.

Ma délután a kollégium diáksága tekintette meg a repülőgépet több tanára vezetésével. Szatke Ferenc előzőkeny magyarázattal szolgált a tanulóknak, akik lekötött figyelemmel hallgatták a fiatal aviatikus magyarázatát.

Színház és Művészet

A színház műsora.

SZOMBAT: Baba. operett. — Felhő Rózsi fellépte. C) bérlet.

VASÁRNAP: Délután Varázskeringő operett. Felhő Rózsi fellépte. Rendes helyárrakkal. — Este Dollárkirálynő, operette (— Felhő Rózsi fellépte. Bérletszűnet.

Felhő Rózsi.

Kedves emlékek, napsugaras, nagy sikerekkel teljes színházi ünnepszámba menő esték meleg hangulata ömlött el ma a nézőtérben, ahol a publikum, egykori kedves, becézett primadonnája vendégszerelését fogadta tüntető, bensőséges szeretettel. Felhő Rózsi volt a vendég. A vidék legbájosabb, legüdébb, legtemperamentumosabb primadonnája.

Felhő Rózsi itt lett nagygyá Debreczenben. Néhai Makó direktor idejében jött ide ehhez a publikumhoz, amelynek meg van az érzéke ahhoz, hogy a tehetségeket tisztelni és értékelni tudja. Üde fiatalisága, behizelgően csengő tiszta hangja, amelyet nagyszerűen tud használni, csapongó szilaj, ennyivalóan kedves temperamentuma hama-rosan hozzáférközött a publikumának a szívéhez. Ki tudná elfelejteni azokat a csillogó, ragyogó sikereket, amelyeket például a Tavaszi, Bob herceg, Aranyvirág, a Lotti ezredesei és még számtalan operett hozott Felhő Rózsinak? És ki tudná elfelejteni azt az őszinte, pótolhatatlan veszteséget, amelyet a Felhő Rózsi Debreczenből eltávozás okozott?

Ma aztán ellátogatott Felhő Rózsi hozzánk és eljátszotta az E. deszleány címszerepét. A nagy szünni nem akaró taps, amely színpadra léptekor fogadta, megérettte velünk és megértette a vendégprimadonnával, hogy Debreczenben épen úgy szeretik és Debreczennek ő most is debreczeni primadonna. A belépő dala, amelyet elragadó kedves finomsággal adott elő, aztán a duettjei egyre fokozták az igazi benső, meleg hangulatot s hozták az igazi sikert. A második felvonásban a vadászból császárrá előrukkolt szerelmesével való jelenetében egyenesen dicsérhetetlenül és hozzá nem szólhatóan kitűnő és bájos volt. Ötletes és szellemes extemporalizálásai, melyvel a lapsos szöveget élvezhetővé fűszerezte, szintén nagyon tetszettek.

A többieket megragadta a hangulat és mindnyájan kifogástalanul járultak hozzá a sikerhez. Gyöngyi különösen kitűnő volt, Mártonffy nagyon jól produkált a császár finom alakjának szubtilis előkelőségével. Kemény jobb volt, mint valaha, Bárdos Irma szintén, Horváth Kálmán, Nádor, Györe, Gyöngyi Jolán mindnyájan dicséretre érdemesen játszottak és énekeltek.

Lais.

A színházi jegyek pótdíja. Ismeretes az Országos Színészegyesület ama kérése, hogy a színházi jegyek után pótdíjat szedhessen a színház, amely pótdíj a színészek nyugdíjalapjának javára menne. A kérést

a pénzügyi bizottság elutasította. A városi tanács mai ülésén csatlakozott a bizottság állásponthoz.

— **Gyermek-előadások a színházban.** Árkossy László Irma, a debreczeni színház volt kitűnő tagja kérvényt intézett a tanácshoz, melyben arra kér engedélyt, hogy a nyári idény alatt hetenként háromszor délután 3-5 óráig gyermekelőadásokat tarthasson a színházban. A tanács az engedélyt az előadásokra megadta, azzal a feltétellel, hogy az előadások a nyári színházi átalakítási munkálatokat nem akadályozhatják.

Sasillók. (A színházi iroda jelentése.) A jövő hét a tucuszó színészek hete. A tucuszó-előadások sorozatát Kemény Lajos nyitja meg, aki hétfőn tucuszik Rostand világhírű drámájában, Metternich szerepében. Ez estén lép fel először hosszas betegsége után Árkosi, Flambe u szerepében.

Felhő Rózsi fellépte (A színházi iroda jelentése.) Szombaton este Audran bűvész zenéjű operettjében, a Baba címszerepében lép fel Felhő Rózsi. Holnapután, vasárnap kétszer játssza a művésznő és pedig délután 3 órákor rendes helyárral Lehar világhírű operettje, Luxemburg grófjában a modell Juliette szerepében lép föl és este kiabérletben Fell Leó ngyisikerű operettjének a Dollárkirálynőnek Daysi szerepében fejezi be vendégjátékát. Mi sem igazolja jobban azt a rendkívül meleg érdeklődést, mellyel a debreczeniek régi kedvenceik iránt viselkednek, mint az a körülmény, hogy a jegyek nagyjából Fe hő Rózsi vendégjátékaira elővételben elkelték.

HIREK

Debreczen III-ik kerülete nemzeti munkapártjának

intéző-bizottsága ezúton is tisztelettel értesíti a kerület választó-polgárait, hogy

képviselőjelöltük

dr. Láng Lajos

v. b. t. i. egyetemi tanár ur

szombaton, május 7-én, a déli gyorsvonattal körünkbe érkezik s őt a vasuti pályaház II-ik osztályu várótermében ünnepélyesen fogadjuk. — Jelöltünk

vasárnap, május 8-án, délelőtt 11 órákor a **Bika-szálloda disztermében** tartja

programbeszédét

melynek meghallgatására a kerület munkapárti választópolgárait hazafias tisztelettel meghívjuk. — A programbeszéd után május 8-án délután 1 órákor a Royal szálló termében jelöltünk tiszteletére *társasbédet* rendez a párt. A társasbéd részvételi jegyei a pártirodákban válthatók meg.

Az intéző-bizottság.

— **Vasárnapi istentisztelet.** Holnap vasárnap, a ref. templomokban az istentiszteletet a következő sorrendben fognak megtartani: a Nagytemplomban K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Foldessy József s. lelkész, a Kistemplomban Szarka Boldizsár s. lelkész, ágendázik Szele György lelkész, a Kossuth-utcai templomban Uray Sándor lelkész, az Ispotály-templomban Szele Miklós lelkész, a Homokkerti imaházban Erőss Lajos püspök, Csapókereti imaházban Kovács János lelkész.

— **Zichy Géza gróf Debreczenben.** Zichy Géza gróf, az európai hírtzeneköltő holnap, szombaton délelőtt fél tízkor érkezik Tetétlenről Debreczenbe, hogy a Zenede jubileumi ünnepségein résztvegyen. Zichy Géza gróf, akit az állomáson küldöttség fogad, Domahidy Elemér főispánnal fog megszállani. Mint jelentettük, a Zenede diszközgyűlés, növendék-hangverseny s este a Bika disztermében tartandó nagy hangverseny keretében fogja megtartani jubileumi ünnepségeit. Este, hangverseny után a Bikában banket lesz a nagyevű vendég tiszteletére.

— **A debreczeni villamos vasút.** Tudvalevő, hogy a helyi vasutnak villamosítási átállítása már csak rövid idő kérdése. Csupán az engedélyezési tárgyalás megtartása van hátra, mert mihelyt ez megtörténik, a társaság hozzákezd a villamos kiépítéséhez. Az engedélyezési tárgyalás napját a kereskedelemügyi miniszter fogja kitűzni s mint értesülünk, május hó 20-ban állapítja meg ez időpontot.

— **Az angol király beteg.** Londonból táviratozzák, hogy Edvárd király bronchitiszben szenved és állapota aggodalomra ad okot. Az uralkodó három nap óta ágyban fekszik. Alexandra királyné tegnap délután visszatért Londonba, de a király eddig még nem fogadhatta nejét. Tegnap este tudódott ki, hogy a király betegsége komoly. A színházakban is hamar híre futotta a délutáni bulletinnak, amelyet a különkiadások azonnall közöltek és leirhatatlan riadalmat keltett. A színházi előadásokat félbeszakították.

— **Az izraelita istentisztelet.** A debreceni izraelita hitközség előjárósága értesíti a tagokat, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Péntek este háromnegyed 7 órákor, szombaton délelőtt 9 órákor, délután 5 órákor, köznapon reggel egynegyed 7 órákor, este 7 órákor.

— **A debreczeni gyermeknapok.** Csütörtökön és pénteken folyt le Debreczenben a gyermeknap. A múlt évek hangos mulatságainak se híre, se hamva nem volt. Egymástól jó távolságban álló urnák emlékeztettek a Liga napjára csupán. A járókelők közül egy-egy megállott előtte s néhány pénzdarabot dobott belé. Az eredmény ehhez képest jóval alatta áll az előző évek eredményeinek. A pénz összeszámlálásának nehéz munkáját most végzik s így az összegyűlt adomány nagyságáról biztos adataink nincsenek, de aligha tévedünk, ha a gyermeknapok eredményét 2-300 koronára tesszük.

— **Hajdúvármegye közgyűlése.** A vármegyei közgyűlés tárgyait javaslattal való ellátására az állandó választmány ma délután Domahidy Elemér főispán enöklésével ülést tartott.

— **Bánó József meghalt.** Eperjesről táviratozzák: Bánó József, az eperjesi Aranykollégium patrónusa, volt képviselő, ma Ószlopatakon meghalt. Bánó 1848-ban saját költségén alakított szabadcsapat élén harcolt. 1861-ben képviselőnek választották. Utolso éveit oszlopataki birtokán, a közügyektől visszavonulva töltötte.

— **Debreczen a Mikszáth-ünnepen.** A Budapesten tartandó Mikszáth-ünnepre a

rendezőbizottság Debreczen városát is meghívta. A város Kovács József polgármesterrel fogja magát képviseltetni az ünnepségen.

— **A Vilmos huszárok sport-ünnep.** A cs. és kir. II. Vilmos német császár és porosz király nevével viselő 7 ik huszárezred május hó 10-én délután két órákor a sámsoni gyakorótéren *dijlovagló és díjugrató versenyt* rendez, melyre az ezred ismerősei és barátjai ezúton is meghívottak.

— **A Halley üstököséről a Szabad Iskolában** a debreceni Szabad Iskolában (Simonffy-utca 1-c szám, II. emelet, az Ipartestület disztermében) holnap, szombaton este 6 órákor Török Péter kollégiumi tanár, a kiváló természettudós előadást fog tartani a Halley üstököséről. Mint értesülünk, ez az előadás a Szabad Iskola ez ideig leglátogatottabb előadása lesz, épen alkalmosság miatt. Az előadás ingyenes.

— **A debreczeni izr. szentegylet** május 8-án, vasárnap délelőtt 11 órákor, az izr. hitközség nagy tanácstermében tartja rendes évi közgyűlését a következő tárgyszorozattal: 1. Az előjáróság évi jelentése. 2. Számvizsgáló bizottság jelentése és a felmentvény megadása. 3. Számvizsgáló bizottság választása. 4. Esetleges indítványok, amennyiben azok 3 nappal a közgyűlés előtt írásban benyújthatnak.

— **Díjnyertes debreczeni ifju.** Az országos középiskolai tanáregyesület minden évben filológiai versenyt rendez annak az évről az évről új részére. Az idei versenynek az eredményt f. hó 5-én hirdették ki a tanáregyesület választmányi ülésén, a mikor is az elnök, Négyessy László dr. ünnepi formában és buzdító beszéd kíséretében átadta a kitűzött díjakat a jutalomra méltott ifjaknak. Ezek között volt Kardos Lajos bölcészethallgató, a debreczeni reformgimnázium végzet növendéke, Kardos Albert dr. főiskolai tanár fia, aki Jókairól szóló dolgozatával az 50 koronás második díjat nyerte.

— **A debreceni Székely Társaság** a folyó hó 8-ikára összehívott rendes közgyűlést a már közzétett helyen és órában folyó hó 22-én tartja meg.

— **A református egyház ügyei.** A debreczeni református egyház gazdasági bizottsága, május hó 7-én délután 3 órákor, az egyház tanácstermében ülést tart, melyen folyó ügyeket tárgyalnak.

— **A kétnejű jegyző.** Tavaly decemberben Kádár Sándor tordaszentáshói aljegyző feleségül vette Mandula Bertát. Néhány hónapig igen boldogan éltek, de egy szép napon kidőlt a fa Mandulástól. Jötték a zordon esendőrök és elvitték a mézesbeteget turbékoló galambját. Kiderült Kádarról, hogy Székesfehérváron felesége van, akitől nem várt el, de különben is egy kis sikkasztás miatt is körözik. Rögton hűvösre is nyomták és tegnap a torlai törvényszék ítélkezett is felette. Pedig mindent tagadott és örültséget is tetített. Tizenhét havi fogságra és az összes költségek viselésére ítélték.

— **Budapesti diákok a Hortobágyon.** Karay Sándor ref. főgimnáziumi igazgató értesítette a városi tanácsot, hogy a hó 19-én 25 diák érkezik a fővárosból Debreczenbe a Hortobágy megtekintésére. A diákok számára hat szekert és vacsorát kért a várostól. A tanács teljesítette a kérést.

— **Véresre vert szerzetes.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Véres botrány történt ma délután fél 3 órákor a Ferenciek-terén. A Kuria utca felől egy ferencendi szerzetes és egy 14 évesnek látszó leány igyekezett a terepre. Már a bérkocsik közt jártak, mikor egy honvédhuszár főhadnagy két fiatalember társaságában került eléjük.

— **Pista, fogd meg!** — kiáltotta az egyik fiatal ember s a következő pillanatban rárontottak a szerzetesre. A tiszt kutyá-

Glück József

üveg-, porcellán-, kőedény és lámpa kereskedése **DEBRECZEN, Placz-utca 6. sz.** (Nagytemplommal szemben.) Nagy raktár kiházasítási cikkek, alpakka árak, tükrök, majolika, valamint üveg és porcellán dísztagyakban. — **Képfotóezési és épületüvegvezési vállalat.** Viszonteladónak legelőnyösebb bevásárlási forrás. **Legszigorubb szabott ár.**

korbácsával véresre verte a franciskánust, aki rémülten menekült a közeli rendházba. A leány már a botrány első pillanatában eltűnt.

— **Villamos óra a kistemplom.** A város világi bizottsága tervbe vette, hogy a református kistemplom villamos világító óráit helyez el. A városi tanács magáévá tette az eszmét s átírt a ref. egyháztanács-hoz, hogy a villamos reflektor elhelyezésére adja meg az engedélyt. A presbiterium a kérelmet teljesítette, amihez képest a városi tanács felhatalmazta a világi bizottságot, hogy a világító órákat készítse el. A reflektor 1500 koronába kerül, ami a világi bizottságot terheli meg.

— **Az ágy című életkép** ma kerül bemutatásra az Arany-Bika Mulatóban. Rendkívül finom ötleteivel, szatirájával pompásan hatott. Dícséretére válik Ujvári Károlynak, ki a darabot rendezte. Bizonyos, hogy a debreczeni publikumnak régen volt része együtt és egyszerre annyi művészi élvezetben, mint amennyit jelenleg az Arany-Bika Mulató nyújt. Minden este fellépnek a nagy sikert aratott attrakciók: Sisters Mignon angol táncosnők, King and Cooke komikus trambulín művészek stb. Az előadások este 9 órakor kezdődnek.

— **A Kossuth dalkör zászlaja.** A debreceni Kossuth-dalkör a nyáron új zászlót avat magának. A zászlóavatásra 600 korona segélyt kér a várostól. A tanács a kérelmet a pénzügyi bizottság elé utalta.

— **Késelő tolvaj.** Ma ítélték a kir. törvényszék a lezárt Horváth János 20 éves debreczeni napszámos lopási bűnügyében. Horváth ez év márciusában több debreczeni gazda udvaráról aprójszámot lopott el. Az egyik gazdának, Szendrei Istvának az udvarán észrevették az épen elillanni akaró tolvajt s el akarták fogni. Horváth ekkor bicskát rántott s miközben lefogták és megkötözték, Szendrein és két társán könnyebb sebeket ejtett. A mai tárgyaláson Horváth nagyfokú ittasságával védekezett. A bíróság Horváthot hét havi börtönrre s 30 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Katonai utóállítás.** Ma délelőtt katonai utóállítást tartott a Pavillon laktanyában, amelyen egy apát keresetképesnek, egyet keresetképtelennek, egy testvért keresetképesnek nyilvánítottak. Egy osztrák állampolgárt, aki itt állott sor alá, a bizottság nem sorozott be.

— **Vizsgálatok a debreceni ref. főgimnáziumban.** A debreceni református főgimnázium igazgatósága a következőkben állapította meg az évről-évre tartandó vizsgálatok sorrendjét: Május 10. a VIII. o. évről vizsgálat. Május 11. a VIII. o. magántanulók vizsgálat. Május 12-14. írásbeli érettségi vizsgálat. Junius 12. rendkívüli tárgyak vizsgálat. Május 13. tornavizsgálat délután. Junius 13. az I. és VII. o., 14-én a II. és VI. o., 15-én a III. és V. o., 16-án a IV. o. vizsgálat. Junius 17-én az I-IV. o. magántanulók vizsgálat. Junius 18-án az V-VII. o. magántanulók vizsgálat. Junius 20-27. szóbeli érettségi vizsgálatok.

— **Óriási földrengés Középamerikában.** New-Yorkból táviratozzák: A costaricai Kartágó várost borzalmas földrengés pusztította el. A földrengés következtében 6000 ember halt meg, sebesült meg vagy vált hajléktalanná. A város fele rombadőlt. A börtönökből kiszabadult rabok fosztogatnak. Egész Középamerikában óriási a rémület, bár a földlökések megszűntek.

— **Az új műjégyár.** Lázás tevékenység folyik a vendéglősök, hentesek és mászások által életrehozott, a Miklós utca végén létesülő műjégyár építése és felszerelése körül. A modern technika legújabb vívmányai alapján épülő eme műjégyár

napi 120 métermázsra jég gyártására lesz berendezve és a vidéki városok közül Debreczen lesz az első helyen, mely e jéginséges évben a természetes jeget úgy hygienikus mint tartósság szempontjából felülmúló műjéggel kellően el lesz látva. A műjégyár előreláthatóan már e hó végén megkezd működését s így nemcsakára fel fognak tűnni az új jeget kocsik, melyek a műjégyár tapintatos igazgatójának, Márkus Jenő vezetése mellett, hozzáférhetőségük által a jégbeszerzés eddigi nehézségeit teljesen eloszlatják.

— **Egy főhadnagy balesete.** Szamosujvárról táviratozzák: Ádám Dezső huszárfőhadnagy, a szamosujvári katonai gyakorlóteremen ma a bécsi tiszti löversenyekre trennizott. — Egy hat méteres árok átugratása közben lova megboltlott s a főhadnagy az árokba zuhant. — Súlyos belső sérüléseket szenvedett.

— **A debreczeni polgári fiúiskola tanulmányutja.** A debreczeni társulati polgári fiúiskola igazgatósága Budapest székesfőváros, valamint a Balaton környékének megismertetése céljából, május 13-19-ikéig terjedőleg, tanulmányi kirándulást rendez. A kirándulásban való részvétel díja (az „Utazási alap” segélyét levonva) 35 korona, mely összeg folyó hó 11-én, d. u. 5 óráig Nagy József tanárnál befizetendő.

— **Öngyilkos cselédeleány.** Nagy Róza debreczeni cselédeleány, azon való elkeseredésében, hogy neki, aki valaha jómódban élt, most cselédi sorban kell tengetnie az életét, ma délelőtt öngyilkosságot követett el. — A napok óta buskomor cselédeleány Deák Ferenc-utcai helyéről a Nagyerdőbe ment s ott nagyobb mennyiségű mérőugot ivott. Az előhívott mentők a közközházba szállították Nagy Rózát, aki oly súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy állapota reménytelen.

— **A nap halottal.** A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Miczikus Imre g. kath. 7 hónapos, Sörös Sározné Egress Klára ref. 84 éves, Mezei András ref. 47 éves, Palotai N. ref. fél napos, Jó Ferenc r. kath. 10 hónapos, Barta N. ref. 1 óra, Fekete Jánosné Csuka Eszter ref. 23 éves, Pácz Erzsébet ref. 5 éves, Szilágyi István ref. 20 napos, Bátor Mihály ref. 83 éves, Gyüre Jánosné Csala Mária ref. 9 hónapos, Schwarlikorsky Iona ref. 9 hónapos, Guba Imre ref. 9 éves, Czagány Erzsébet g. kath. 28 éves, Dobár Erzsébet ref. 3 éves, Szigeti János ref. 11 hónapos, Hajós Mihály g. kath. 18 éves, Balázs Jánosné Katona Vera r. kath. 48 éves, Szabó Róza ref. 16 hónapos, Szabó János ref. 45 éves.

— **Agyonlőtte a nővérét.** Tegnap Oravicán, mint tudósítónk írja, ifju Becker Tamás államvasuti tisztviselő, Browning-revolverét mutogatta nővérének. A revolver elsült s a leányon halálos sebet ejtett.

— **Tolvaj suhancok.** Szabó Ferenc 18 éves és Novák György 12 éves debreceni csavargók lopási bűnügyében mondott ma ítéletet a debreceni törvényszék. Szabó és társa ez év áprilisában több helyről mintegy 200 korona készpénzt s több ingóságot emelt el. Az ellopott tárgyak nagyrésze megkerült. A bíróság Szabót 4 havi, Novákot 3 havi javítóintézeti fogházbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

— **A Népszegető-Bank értesítése.** Üzlethelyiségünket Piac utca 61. sz. a. (I. em) a Forgalmi Bank r. t. volt helyiségébe (Fischer-ház) helyeztük át. — Népszegető Bank m. sz. igazgatósága.

Menyasszonyi selyem métere K. 1:35-t minden színben — Bérmentve már elvámolva a hához szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. Selyemgyár Henneberg Zúric

FŐVÁROSI BAZÁR
Debreczen, Simonffy-utca I. sz. Bérpalota

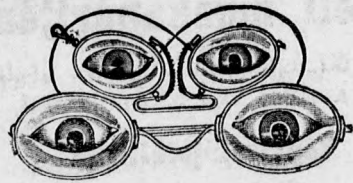
Gabányi Sándor

szónoktára

1910. évi május 1-től

Csapó-utca 28. szám.

Telefon szám 449.

Meglepetésül

olcsón vásárolhat látcsövet, lorginet, arany szemüvegeket és csipetlőt, prizmás látcsövet leszállított árban csakis

FISCHER JAKAB

optikusnál

Debreczen, Főter 23. sz. (Sesztina-ház.)

Bocskai és Ermelléki

Ó fajborok

hekonként 20 lrtól fe'jebb.

Üzletemben:

1908. évi termés literenként kivitelre — 64 fillér.
1908. évi Risling és Exerjő literenként — 80 fillér.

DRÉHER-SÖR állandóan kapható.

Legfinomabb pálinkák nagyban és kicsinyben.

Kellemes és tiszta borivó helyiségek.

EMERICH ARNOLD,

Hatvan-utca 61. szám.

Zalai Márk tanár

Placz-utca 58. sz. Iparbank-udvar.

3 havi könyvviteli szaktanfolyama felnőttek számára május 5-én ismét megnyílik. Tandíj 60 korona. Beiratás naponta délelőtt 10-12. — Gyakorlati módszer. — Biztos siker.

1910/12 3-4 old
 Viesp...
 bol

Placz-utca 72. sz. a házban
 egy teljes kényelemmel berendezett két
 szoba, előszoba és fürdőszobából álló

lakosztály

akár garzon lakásnak, akár irodahelyiségnek

kiadó.

Értekezhetni ugyanott.

Fazekas Imre

Villanyvilágítási és
 erőátviteli
 vállalata

Debreczen, Placz-u.77.

588—1910. v. k. szám.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V 2154/6—1909. számú végzése folytán közhirre-
 tétetik, miszerint Jost írógép r. t. buda-
 pesti baj. czég részére lakostól 255 kor. —
 fill. tőke, ennek 1908. év április hó 30.
 napjától számítandó 5 százalékos kamatai
 és az eddig összesen 44 kor. 14 fill. per-
 költség erejéig 1908. évi július hó 8-án bi-
 róilag lefoglalt és 830 koronára becsült házi
 tutorok és egy író gépből álló ingóság k
 1910. évi május hó 10-én délelőtt fél
 10 órakor kezdetét veendő és Placz-
 utcán, 58. számú háznál megtartandó nyil-
 vános bírói árverésen a legtöbbet ígérnek
 azonnali készpénz fizetés mellett, szükség
 esetén becsáron a'ul is el fognak adatni.

Megjegyeztetik, hogy az árverés mind-
 azon foglaltatok részére, kik már jogerős
 végrehajtási zálogjogot nyertek, elrendeltetik.
 Debreczen, 1910. évi apr. hó 23-án.

Török Péter bírói kiküldött.

Országszerte hira járja:

A Keil-Lakk-nak nincsen párja,
 Pompás fényben a padló,
 „Keil-Lakk” amellett olcsó,
 A ki egyszer ilyet használ,
 Többet mást nem tőr a házáál.
 Ajtó, mosdó, ablakpárkány
 Oly fehér lesz, mint a márvány,
 Ha „fehér „Keil-Lakk”-ot veszünk,
 S vele mindent jól befestünk.

Konyhabutor, asztal, szék,
 Itt van „Keil-Lakk” azurkók,
 Kertibu'ort fessünk zöldre,
 Gyermekeknek öröme.
 „Keil-Lakk”-ból van minden szín,
 Kék, piros, zöld-rozmarin,
 Szóval: ház vagy nyári lak,
 Mindig legyen ott Keil-Lakk!

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél Debreczen.

14—15 éves fiu

küldöncznek

azonnal felvétetik!

Cím megtudható a kiadó-
 hivatalban.

**Óvd
 a feleséged.**

A képekonyvet nagy
 gyermekáldás ellen és
 több ezer köszönőlevéllel
 teljes névvel, diskrétio
 mellett küldi 90 fill. ma-
 gyar bélyeg el'énében
 Frau A. KAUPA,
 Berlin Sw. 259,
 Lindenstr. 51.

Szegénysorsu

nők és férfiak
 biztos kereset
 hez juthatnak.
 Czim a kiadóban!

Tavaszi gyógyítás **Dr. Dralle**
fenyő-hajvizével

utólérhetetlen hatással van a
haj növéseére.

Üveg ára korona 2'50 és 5.—
 Kapható minden gyógyszerárban,
 illatszerekedésben, drog riában
 és borbélyüzletben.

Gyári raktár:
 M. Hoffmann & Co. Tetschen, aJÉ.

„PHÖNIX”

biztosító társaság

iroda helyiségeit

1910. évi május hó 1-től

a Hungária épület II. emeletére,

(Bejárat Arany János-u. 2.)

helyezte át.

Nemes faju gyümölcsfák

mint: alma, körte, őszibarack, szilfa, kaj-
 színarack, ringlöh, meggy és cseresz-
 nyefák

Különösen erős minőségben

1 drb. 1.20 Kor. 25 drb-on felül 1.10 Kor.
 50 drb on felül 1.— Kor. **Azonkívül:**
 magastörzsű birsalma, diófák, diszcserjék,
 fenyőfák, futó cserjék, rózsafák, cserép és
 futórózsák, óriási mennyiségben a legol-
 csóbb áron.

Tessék növény és mag árlapomat kérni

Kontsek Géza

Debreczen, Kossuth-utca.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épüleifa, deszka és cserépkereskedése,

Wesselényi-tér 6. szám alatt (Berta-

gözmalom mellett.) — **Kartellen kívül,**

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke,

— hogy szükségletét nalam szerezze be. —

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatok az építkezésnél a Karczagi Agyag ipar
 termékeivel is költségvetést csináltatni, mivel a karczagi gépcserép könnyűségé-
 nél fogva olcsóbb tetőszervezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16
 cm. széles és sulya drb.-ként 1'30—1'40 kg. addig a gépcserép 17 1/2 cm.
 széles és sulya drb.-ként 1'30—1'35 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, kézi cse-
 répből szükséges 43—45 drb. sulya 55—63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből
 szükséges 36 drb. sulya 46 kg. Eső után az arány még rnszabb, mivel a kézi cserép
 20—25 % vizet vesz fel tehát eső után négyzet méterenként 70—80 kg. sulyu lesz
 addig a gépcserép csak 8—9 % vesz fel és így négyzet méterenként 50—51 kg. lesz.
 A nyers falazati téglával mivel azokat 1/4, 2/4, 3/4 és 1/2 nagyságba is készíti fenti gyár,
 szép falat kapunk, melynek fentartására sem kell gondolni. A vevő közönség kényel-
 mére a helybeli fakereskedésekben raktárt létesítettünk, de megrendelhetők gyárt-
 mányaink gyárvezetőségünknel is vagy a'olított tulajdonosnál.

LÓWI ÁRMIN

Karczagi agyagipar tulajdonosnál, Széchény utca 23.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozódnál tessék a választóllyegyet csatolni.

Betöltendő.

Gyakorlott gépiró kisasszony, ügyvédi irodai teendőkhöz járatos, dr. Freund Jenő ügyvédi irodájába azonnal felvétetik.

Magános urhoz tisztességes asszony vagy leány június 1-sőre szakácsnőnek keresetlik. Czim a kiadóban.

Munkásleányok gyárimunkákra és kocsisok felvétetnek. Teleki utca 100.

Adás-vétel.

Ha rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és Tsa. látászérszhez Debreczen, Piacz-utca 63. ahol pontos szemvizsgálat után megfelelő számú szemüveget, orrosipetűt, lorgnettet kaphat.

Uj harisnya kötéseik és fejeléseik. A legfinomabb D. M. C. pamutból, a legolcsóbb árban készülnek, az Egyesült Zsinór és Paszomány Gyárban Debreczen, Piacz-utca 32.

Őt is érdekl! hogy vászon, kanavász, legfinomabb fehér és színes damaszt-étkészletek, férfi és női szövetek, ugyszintén felöltők, szőnyegek, csipke és szövet függönyök, ágyszerítők legolcsóbb árak mellett beszerezhetők heti vagy havi részletfizetésre az ujonnan berendezett és dusan felszerelt Kohn Hermann utóda Zempler Arthur Hatvan-u. 17. sz. alatti áruházában.

Egy nagy portál kisebb kirakatokkal. Kirakat uvegek. Vasredőnyök, napellenző géphajtásra ponyvával. Kávéházi berendezés, te keasztalok. Irodai felszerelések. Uvegfal, fűszerüzlet. Portálszerű falburkolat gép hajtás ernyővel eladó. Vági, Török-Bálint-utca 24.

Motoros kerékpár oldalüléssel kitűnő működésű 500 koronáért eladó, Rakottyay tarnaárnál Hajdu-Szoboszló.

Tetőcserép, mész, cement kapható Fülöp és Társa mészkereskedésében, Homokkert utca 121, Hatvan utca 9.

Bárhó hirdett könyv legolcsóbb a Harmathy antiquriumában, Fűvészkert-utca 14. szám. Képeslapok, levélpapírok leszállított áron!

Választási zászlórudak mindenféle hosszúságban. Teljesen felszerelt zászlók megrendelhetők és kaphatók. Vági, Török-Bálint-utca 24.

Zöld luczerna ölenként kapható vasárnap reggeltől 5 fillérért a Sütő-féle téglavetőben. Értekezhetni lehet ifj. Csengeri Ignác tulajdonosnál, Hatvan-utca 65. sz.

Lakás

Butorozott szoba kiadó. Czim Tóczóskert 1-ső járás 7. szám. Ugyanott koszt is kapható

Egy szabóműhely berendezés, teljesen felszerelve, eladó. Czim a kiadóban.

Varga utca 43. sz. a. egy 4-5 szobás vezetékekkel ellátott modern utcai lakás 1910. május 1-től kiadó.

Különbéle.

Női fodrász terem, ondulás, champoing hajmosás, villanyos szárítás, hajfestés, hajmunka különlegességek csakis Weisz Edéné termében Piacz 38. Kifésült hajat legmagasabb árban vesznek. Telefon 759.

Szép csak az lehet, ki Mauthner Lillom-crémjélét használja. — Vételnél Mauthner névre ügyeljünk. Kapható Arany-Angyal gyógyszerár Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Olcsó pászka

husvétől visszamaradt pászka 5 kilogramos csomagokban jutányos áron kapható az Izraelita hitközség irodájában.

József-kir.-herczeg-utca 26. szám.

Mindenféle szőnyegek. Ágy és asztalterítők, — Flanell takarók — Függönyök — Diván takarók — Vlaszos vászon — Linoleum!!!
 :: Óriási raktára ::
 Donogán és Somossy cégnél Debreczen, Kistemplombazár.

FÉLIX-GYÓGYFÜRDŐ

Téli és nyári gyógyhely

NAGYVÁRAD MELLETT Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kénes hévíz-forrása, vízhőfoka 49. C. 17 millió lite napi mennyiség.

Csusz, köszvény, ischias, izadmányol és női betegségek ellen.

1909. évben 9200 beteg hagyta el gyógyult

és javultan a páratlanul hatásos Félix-fürdő gyógyforrásait, tükö.-kád, iszap mőd és szénsavas fürdők, 250 kényelmes lakószoba, társalgó, zongora- és olvasóterem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, vasárnaponként katonazene, tennispálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyveserdő, 16 személynvont közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta. Posta, távirás, interurban te efon, — Curtaxe és zenedij nincs. — Prospektust küld az Igazgatóság

5500 közjegyzői eg hit. orvosi és magán bizonnyitvány igazolja, hogy a RAISER-féle mell-karamellák a 3 fenyővel

Köhögés

rekedtség, nyálkásodás, katarrhus, görcs és száma: hurut ellen legjobban hatnak. Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fill. Kapható Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Mánaközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogueriában. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökkladányban: Harsányi Lajos győgyoszerésznél.

Uzletomet folyó évi május hóban tetemesen megnagyobbítom

és ennek megkönnyítése céljából áruraktáramat rendkívül olcsó árban bocsátom a t. vásárló közönség rendelkezésére.

Olcsó árak!
 Érvényesek 1910. május hó végéig.
Olcsó árak!

- Fehér vászon ruhák, aij és ka.át **Most K 26.—**
- Fehér vászon aij, sima jó minőség, **Most K 7-50**
- Fehér és színes vászon aij legfinomabb **Most K 12.—**
- Fekete és színes lüster aij divatos **Most K 12.—**
- Angol aij színes nehezebb kelme **Most K 5.—**
- Costüm, angol kelme, színes **Most K 15.—**
- Lüster köpeny fekete, sötétkék, szürke, **Most K 13.—**
- Vászon uti köpeny finom **Most K 10.—**
- Pongyolák, mosó minden színben **Most K 5.—**
- Női felöltő angol színes, hosszú **Most K 9.—**

Selyem, csipke, Táll, Maderia, Batist, Grenadin, Zephir és szövet blousok, midervédők mélyen leszállított árban.

Tisztelettel
Halmágyi Sámuel
 női- és leány felöltők legnagyobb áruházában
 DEBRECZEN, Piacz-utca 47.,
 a főpostával szemben.